Súd:	Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka:	14C/81/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6109207549
Dátum vydania rozhodnutia:	17. 09. 2009
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Vlasta Huljaková
ECLI:	ECLI:SK:OSBB:2009:6109207549.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom Mgr. Vlastou Huljakovou, vo veci navrhovateľa P. O., nar. XX.. XX.. XXXX, bytom ul. G. A. č. XXXX/XX,. Z., občana Slovenskej republiky, zastúpeného advokátom J.. J. B., A. K. B. & B., ul. T. X, Z., proti odporcovi S. R. - M. S. S., Ž. N. XX,. B., o návrhu na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe a o nemajetkovú ujmu, takto

r o z h o d o l :

Súd z a v ä z u j e odporcu zaplatiť navrhovateľovi na náhrade škody 3 647,82 Eur s úrokom z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 24. 04. 2008 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Vo zvyšku návrh na náhradu škody z a m i e t a .

Súd z a v ä z u j e odporcu zaplatiť navrhovateľovi na nemajetkovej ujme 33 193,92 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Návrh vo zvyšnej časti nemajetkovej ujmy a príslušenstva z a m i e t a .

Súd z a v ä z u j e odporcu zaplatiť navrhovateľovi na náhrade trov konania 1 168,16 Eur, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu navrhovateľa advokáta J.. J. B., A. B. & B., T. X,. Z., vo V., a. s. P. Z., číslo účtu: XXXX-XXX/XXXX.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ žiadal návrhom, ktorý súdu došiel 04. 05. 2009, aby súd zaviazal odporcu, podľa Zákona č. 58/69 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom zaplatiť mu náhradu škody v súvislosti s vydaným rozhodnutím o väzbe a súvisiacim trestným konaním, ktoré sa skončilo právoplatným oslobodzujúcim rozsudkom spod obžaloby, v ktorom bol navrhovateľ obvinený z trestného činu vraždy formou spolupáchateľstva a trestného činu lúpeže. Väzbu vykonal po dobu 6 mesiacov a trestné konanie od vznesenia obvinenia až po právoplatný oslobodzujúci rozsudok trvalo po dobu 7 a pol roka. Na náhrade škody žiadal priznať výšku priemerného mesačného príjmu za dobu väzby od 04. 04. 1999 do 28. 09. 1999, teda za 6 mesiacov, 2 776,32 Eur (13 940,-- Sk x 6 mesiacov = 83 640,-- Sk). Ďalej žiadal priznať výšku finančného plnenia, ktoré uhradil v trestnom konaní ako trovy obhajoby vo výške 1 546,10 Eur (46 578,10 Sk). Výkonom väzby a trvaním trestného konania došlo k zásahu do všetkých sfér jeho života. Narušili sa priateľské vzťahy, partnerský vzťah s dievčaťom, mal problémy so zamestnaním a utrpel traumu psychickú aj fyzickú. Na odškodnenie žiadal priznať nemajetkovú ujmu 39 832,56 Eur (1 200 000,-- Sk). K uplatnenému finančnému plneniu žiadal priznať úrok z omeškania a náhradu trov tohto konania. Pred podaním návrhu na súd požiadal o predbežné prerokovanie nároku, v lehote 6 mesiacov jeho nárok nebol prerokovaný.

Odporca sa pojednávania nezúčastnil, ospravedlnil sa, súhlasil, aby sa pojednávalo v jeho neprítomnosti. V písomnom vyjadrení k návrhu zo dňa 20. 05. 2009 potvrdil, že navrhovateľ podal žiadosť o predbežné prerokovanie jeho nároku, v 6-mesačnej lehote však žiadosť prerokovaná nebola. Nárok navrhovateľa v časti na náhradu škody uznáva. Žiadal rozhodnúť o stratenom zárobku počas väzby vo výške preukázaného zárobku navrhovateľa. Taktiež uznal trovy obhajoby v trestnom konaní, ich výšku určiť podľa vykonaných úkonov obhajoby korešpondenciou s obsahom trestného spisu. Nárok na priznanie nemajetkovej ujmy žiadal zamietnuť. Uviedol, že na náhradu škody sa v prípade navrhovateľa nevťahujú ustanovenia zákona 514/2003 Z. z., ktorý upravuje takýto druh odškodnenia. Navrhovateľ sa môže domáhať svojich nárokov podľa zákona 58/69 a tento neumožňuje priznať nemajetkovú ujmu. Osobnosť fyzickej osoby je chránená tým zásahom, ktoré možno kvalifikovať ako neoprávnené. O neoprávnený zásah nejde vtedy, kde tento zásah je dovolený zákonom. Tak je tomu v prípade vedenia trestného konania proti fyzickej osobe podľa ustanovení Trestného poriadku. Preto trestné stíhanie a väzbu nemožno podľa § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka považovať za neoprávnený zásah do osobnostných práv navrhovateľa. Namietol nárok navrhovateľa na úhradu úrokov z omeškania, pretože nejde o právny vzťah medzi dlžníkom a veriteľom.

Súd vykonal dokazovanie vypočutím navrhovateľa, oboznámením sa s písomným vyjadrením odporcu, oboznámením sa s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 3T/2/2003, uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici 9Tpo/179/99, oznamom o zrušení služobného pomeru, potvrdením o zdaniteľnej mzde, potvrdením vydaným M. V. S., výplatnými lístkami, faktúrou, príjmovým dokladom, vyúčtovaním trov obhajoby, žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku a odpoveďou odporcu, výpoveďami svedkami L. B., I.. E. O., V. Č., odpoveďou Krajského riaditeľstva PZ, Úradu justičnej a kriminálnej polície B. B., odpoveďou Ú. B. B. - V. V., mzdovým listom navrhovateľa za rok 1999, potvrdením o mzde a oboznámením sa s trestným spisom Krajského súdu v Banskej Bystrici 2T/19/2001, spisom Okresného súdu Banská Bystrica Tp 22/99, uznesením Krajského úradu vyšetrovania PZ B. B. ČVS: KUV XX/XX-XX a uznesením OÚV PZ Z. ČVS: OUV XXX/XX-ZV-XX. a zistil nasledovný skutkový stav:

Krajský úrad vyšetrovania PZ B. B. uznesením ČVS: KUV XX/XX-XX. zo dňa 31. 03. 1999 vzniesol na navrhovateľa obvinenie pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods.1 Trestného zákona.

OÚV PZ Z. uznesením pod č. ČVS: OUV-XXX/XX-ZV-XX. Hz zo dňa 25. 05. 1999 vzniesol na navrhovateľa obvinenie pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1, 2 písm.b) Trestného zákona.

Zo spisu Okresného súdu Banská Bystrica Tp 22/99 vyplýva, že súd uznesením zo dňa 01. 04. 1999 rozhodol o vzatí navrhovateľa do väzby, ktorá sa začala dňom 30. 03. 1999. Uznesenie potvrdil Krajský súd v Banskej Bystrici svojím uznesením 9Tpo/82/99 zo dňa 27. 04. 1999. Navrhovateľ dňa 18. 05. 1999 požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Okresný súd uznesením 04. 06. 1999 zamietol žiadosť o prepustenie. Proti tomuto uzneseniu navrhovateľ podal sťažnosť 09. 06. 1999. O nej rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 9Tpo/118/99 zo dňa 22. 06. 1999 tak, že sťažnosť zamieta. Navrhovateľ ďalšou žiadosťou zo dňa 16. 08. 1999 požiadal o prepustenie z väzby na slobodu. Okresný súd uznesením Tp 22/99 zo dňa 03. 09. 1999 rozhodol tak, že žiadosť zamieta. Proti uzneseniu navrhovateľ podal sťažnosť 07. 09. 1999, o ktorej rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením 9Tpo/179/99 dňa 28. 09. 1999 tak, že sťažnosti vyhovuje a prepúšťa navrhovateľa na slobodu.

Z trestného spisu vedeného na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 2T/19/2001 je preukázané, že prvostupňovému súdu prvýkrát došla obžaloba Kv 30/01-76 od Krajskej prokuratúry Banská Bystrica. Prvostupňový súd - Krajský súd Banská Bystrica uznesením 2T/19/2001 zo dňa 19. 02. 2002 vrátil obžalobu prokurátorovi na došetrenie s odôvodnením, že neboli zadovážené dôkazy pre meritórne rozhodnutie súdom. Proti uzneseniu podal krajský prokurátor sťažnosť 15. 03. 2002, o ktorej rozhodol Najvyšší súd SR 2To/28/02 zo dňa 09. 07. 2002 uznesením tak, že zamietol sťažnosť prokuratúra ako nedôvodnú. Krajský prokurátor podal ďalšiu obžalobu Kv 30/01-107 zo dňa 29. 05. 2003, v ktorej vinil navrhovateľa zo spáchania trestného činu vraždy podľa § 219 Trestného zákona formou spolupáchateľstva a z trestného činu lúpeže podľa § 234 ods. 1, 2 písm.b) Trestného zákona. Prvostupňový súd rozsudkom 3T/2/2003 zo dňa 13. 05. 2004 rozhodol tak, že

navrhovateľa spod obžaloby oslobodzuje podľa § 226 písm.c) Trestného poriadku. V odôvodnení rozsudku súd vyhodnocuje jednotlivé dôkazy a na záver výslovne uviedol: „V danej dôkaznej situácii bola namieste otázka, či v predošlých častiach odôvodnenie tohto rozsudku (trestného) uvedené zväčša nepriame a sprostredkované dôkazy a indície stačia na zodpovedné prijatie záveru o vine obžalovaných navrhovateľa a ďalšieho v súvislosti s viacerými dôkazmi súd naznačil, že nestačia a znova to opakuje, daná dôkazná situácia postačovala z pohľadu prokurátora na podanie obžaloby, lebo išlo o pomerne silné podozrenie. To zostalo síce až na dokazovaní na hlavnom pojednávaní, ale vôbec sa neposilnilo natoľko, aby sa zmenilo na pevné, vnútorné presvedčenie senátu o vine obžalovaných.“ Ďalej súd konštatuje: „ Súhrn týchto dôkazov a indícií stačil iba na podozrenie, ale nie na pevné presvedčenie vo vyššie uvedenom zmysle, keď chýbali objektívne a nezvratné dôkazy voči obžalovaným. Zmenené dôkazy nevytvorili súvislý ničím nerušený dôkazný súbor na uznanie obžalovaných za vinných. Ich odsúdenie podľa obžaloby by bolo ľahko spochybniteľné množstvom už vyššie uvedených skutočností svedčiacich obžalovaným na prospech. Vina každého obžalovaného musí byť nezvratne dokázaná. Presné dodržanie tejto zásady sa žiada v prípadoch, kde hrozí vysoký trest.“ Proti rozsudku podal prokurátor odvolanie. Najvyšší súd SR uznesením 6To/22/2004 zo dňa 29. 11. 2007 odvolanie prokurátora zamietol. Uznesenie je právoplatné.

Navrhovateľ sa domáha náhrady škody z rozhodnutia o väzbe a odškodnenia nemajetkovej ujmy.

Zákon č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, účinný od 01. 07. 2004, v § 27 ods. 2 uvádza, že z zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona a za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, sa spravuje doterajšími predpismi. Takýmto predpisom je Zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktorý bol účinný od 01. 07. 1969 do 30. 06. 2004.

Zákon č. 58/1969 Zb. v § 5 ods.1 uvádza, že právo na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe má voči štátu ten, na kom bola väzba vykonaná, ak bolo proti nemu trestné stíhanie zastavené alebo ak bol spod obžaloby oslobodený.

Z uvedeného vyplýva, že aktívnu legitimáciu na tento nárok má osoba obvinená, ktorá vykonala väzbu a bola spod obžaloby oslobodená, čo navrhovateľ spĺňa. Pasívna legitimácia hmotno-právneho nároku vyplýva z ustanovenia § 25 ods. 1, kde sa uvádza, že za škodu spôsobenú rozhodnutím podľa tohto zákona zodpovedá Slovenská republika. Podľa odseku 2 v právnych vzťahoch upravených v tomto zákone v mene Slovenskej republiky vystupuje ústredný orgán štátu uvedený v § 9 ods. 1 a ním je M. S. S..

Podmienkou uplatnenia nároku, zo zodpovednostného vzťahu, na súde je aby oprávnená osoba si nárok uplatnila žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku adresovanou M. S. S. (§ 9 ods. 1). Navrhovateľ tak urobil žiadosťou zo dňa 23. 04. 2008, na ktorú dostal 29. 04. 2008 písomnú odpoveď, jeho žiadosť je odstúpená O. R. A. O. na M. S.. Ďalšou odpoveďou zo dňa 07. 04. 2009 odpovedá M. S. S., že žiadosť nebola prerokovaná v 6-mesačnej lehote pre množstvo skôr obdržaných žiadostí.

Podľa § 10, ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Navrhovateľ tak urobil návrhom v tomto konaní.

Zákon č. 58/69 Zb. neupravuje rozsah náhrady škody. Z § 20 vyplýva, že pokiaľ nie je ustanovené inak (týmto zákonom), spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

§ 442 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka uvádza, pri spôsobe a rozsahu náhrady škody sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk) a v zásade sa škoda uhrádza v peniazoch. Na

náhrade škody sa navrhovateľ domáha priznania finančného plnenia, ktoré vynaložil ako trovy trestnej obhajoby vo výške 1 546,10 Eur (46 578,10 Sk) s príslušenstvom. Navrhovateľ predložil vyúčtovanie trov obhajoby vypracované A. K. B. & B. na celkovú sumu 46 578,20 Sk a zároveň príjmový doklad zo dňa 10. 03. 2008, z ktorého je zrejmé, že túto sumu navrhovateľ A. K. uhradil. Uhradil ju na základe vystavenej faktúry pod č. FO 00040/08 s dňom vystavenia 10. 03. 2008. Pri kontrole vyúčtovania trov obhajoby korešpondujúc s pripojeným trestným spisom mal súd preukázané úkony, kde bol prítomný aj obhajca, ako aj výšku vyčíslených trov obhajoby a to za úkony v roku 1999 v dňoch 06. 04., 14. 05., 18. 05., 01. 06., 04. 06., 10. 06., 29. 06., 16. 08. V roku 2001 dňa 18. 04., v roku 2002 dňa 09. 09., 24. 09., 26. 11., v roku 2004 v dňoch 22. 03., 26. 04., 27. 04., 13. 05., v roku 2007 dňa 29. 02. Vo vyúčtovaní sú ďalej uvedené ešte tri úkony, a to v dňoch 26. 04. 1999 porada obhajcu s obvineným vo väznici, dňa 03. 05. 1999 účasť na výsluchu obvineného a dňa 28. 03. 2000 účasť pri oboznamovaní sa s výsledkami vyšetrovania. Zo spisu však nevyplýva, že by tam bol podpis obhajcu, preto súd urobil dotaz na Krajské riaditeľstvo PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície B. B. a dostal odpoveď, že dňa 03. 05. 1999 navrhovateľ ako obvinený nebol vypočúvaný a dňa 28. 03. 2000 sa nekonalo oboznamovanie s výsledkami vyšetrovania. Bližšie tam ďalej uvádza, že sa konalo v iný deň (č. l. 77 spisu). Ú. N. V. V., ul. K. X, B. B. odpovedá, že dňa 26. 04. 1999 nemá evidovanú poradu obhajcu J.. B. s navrhovateľom ako obvineným, ale naopak ústav udáva návštevu v iných dňoch roku 1999 (č. l. 102). Z uvedeného teda vyplýva, že v týchto posledne uvedených troch dátumoch (26. 04. 1999, 03. 05. 1999, 28. 03. 2000) nemožno uznať za dôvodné úhradu trov obhajoby. Potom súčtom odmeny za jednotlivé úkony, ktoré sú preukázané, ako aj režijného paušálu, vychodí celková suma 43 422,14 Sk, čo predstavuje 1 441,35 Eur. Túto sumu súd navrhovateľovi priznáva.

V ďalšej časti nároku sa navrhovateľ domáha priznania straty na zárobku počas väzby. Vyčíslil ju na sumu 2 776,32 Eur (83 640,-- Sk, vypočítal ako 6-násobok mesačného zárobku 13 940,-- Sk). Zo spisu Okresného súdu Banská Bystrica Tp 22/99, ako už bolo vyššie uvedené, je preukázané, že navrhovateľ vykonával väzbu od 30. 03. 1999 do 28. 09. 1999, teda po dobu 6 mesiacov. Zákon č. 58/69 Zb. v § 21 umožňuje priznať stratu na zárobku s tým, že odkazuje na ustanovenie dnes platného § 445 Občianskeho zákonníka. V ňom sa uvádza, že strata na zárobku sa uhradzuje peňažným dôchodkom a vychádza sa z priemerného zárobku poškodeného, ktorý dosahoval pred poškodením. Občiansky zákonník pri výpočte priemerného zárobku odkazuje na Zákonníka práce 311/2001 Z. z. a novely na výpočet priemerného zárobku na pracovno-právne účely, ako je uvedené v § 134 citovaného zákona. Priemerný zárobok sa zisťuje zo mzdy zúčtovanej zamestnancovi na výplatu v rozhodujúcom období a z obdobia odpracovaného zamestnancom v rozhodujúcom období. Rozhodujúcim obdobím je predchádzajúci kalendárny štvrťrok (§ 134 ods. 2), čo je v našom prípade doba od 01. 01. 1999 do 31. 03. 1999. Za toto obdobie navrhovateľ (podľa odpovede M. V. S.) mal hrubú mzdu 7 776 + 13 940 + 11 520,-- Sk , spolu 33 236,-- Sk. Denný pracovný čas mal 5,4285 hodiny. Počet pracovných hodín na jeden mesiac u navrhovateľa bol 165,116875 hodiny (odpoveď M. V. S. č. l. 103). Výpočet hodinového zárobku navrhovateľa je potom nasledovný: 165,12 hodín za mesiac x 3 mesiace = 495,36 hodín. Hrubý zárobok za kalendárny štvrťrok bol 33 236,-- Sk delené 495,36 = 67,0946, čo je hodinový zárobok. Z toho sa vypočíta priemerný mesačný zárobok 67,0946 hodinový zárobok x mesačný počet hodín 165,12 = 11 078,66 Sk (mesačný zárobok). Za šesť mesiacov od 01. 04. 1999 do 28. 09. 1999 je strata na zárobku a činí jej suma 11 078,66 x 6 = 66 472,-- Sk - 2206,47 Eur. Túto sumu priznáva súd navrhovateľovi ako stratu na zárobku.

V prevyšujúcej časti náhrady škody návrh z vyššie uvedených dôvodov zamieta.

Navrhovateľ sa popri uplatnenej pohľadávke domáha priznania úroku z omeškania podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške dvojnásobku základnej úrokovej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska, podľa Nariadenia vlády č. 87/95 Z. z. na vykonanie Občianskeho zákonníka. Povinnosť odporcu plniť vyplýva zo zodpovednostného vzťahu upraveného zákonom. Navrhovateľ sa zákonom predpísaným spôsobom domáhal svojho nároku (podaním žiadosti o predbežné prerokovanie). Žiadosť podával dňa 23. 04. 2008, odporca sa teda dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu navrhovateľovi nasledujúcim dňom 24. 04. 2008. Súd preto priznáva v tejto časti nároku navrhovateľa aj úrok z omeškania (príslušenstvo pohľadávky).

Navrhovateľ sa v ďalšej časti domáha priznania nemajetkovej ujmy 39 832,56 Eur (1 200 000,-- Sk) podľa § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka najmä podľa § 13 ods. 2, pretože výkonom väzby došlo k neprimeranému zásahu do občianskej ľudskej dôstojnosti. Neoprávnený zásah nastal dňom vznesenia obvinenia a následným vzatím do väzby a výkonom väzby. Vzhľadom na to, že nemožno odstrániť následky zásahov, ani dať primerané zadosťučinenie, možno ho odškodniť len nemajetkovou ujmou. Na pojednávaní uviedol, že nielen samotný výkon väzby bol pre neho traumatizujúci, ale v značnej miere to zasiahlo do jeho osobného života. Rozišiel sa s priateľkou, stratil zamestnanie, po výkone väzby mal problém sa zamestnať, narušili sa priateľské vzťahy a vzťahy okolia k nemu. Zásah bol umocnený aj tým, že trestné konanie bolo medializované, spojené s jeho menom a jeho fotografiou.

Svedkyňa L. B. pri výpovedi uviedla, že od svojich XX-tich do XX-tich rokov mala známosť s navrhovateľom a z dôvodu obvinenia a výkonu väzby sa vzťahy natoľko narušili, že z dôvodov tejto skutočnosti, ako aj na odporučenie svojich rodičov potom zanechala známosť s navrhovateľom.

Svedkyňa I.. E. O. - matka navrhovateľa uviedla, že pred väzbou navrhovateľ bol slobodný, žil v spoločnej domácnosti s rodičmi. Ona z dôvodu trestného stíhania svojho syna stratila zamestnanie vo veku XX rokov, pretože cítila na pracovisku aj v blízkom okolí odsúdenie. Zostala nezamestnaná, po roku si našla nového zamestnávateľa, odchádzala zo zamestnania v dôchodkovom veku a aj z toho dôvodu, že pociťovala v zamestnaní nevraživosť. Uviedla, že počas týchto dvoch zamestnaní bola rodina vo finančnej ujme.

Svedok V. Č. uviedol, že je priateľom navrhovateľa, priatelia sa 15 rokov. Informácia, že navrhovateľ bol vzatý do väzby a bolo voči nemu vznesené obvinenie, urobila zlom v priateľskom vzťahu. Sám nevedel, čo si má o ňom myslieť. Po ukončení väzby navrhovateľ mal problém zaradiť sa do zamestnania, preto sa zaujímal o zamestnanie v Českej republike.

Trestné konanie bolo zverejnené aj prostredníctvom tlačených médií, a to jednak regionálnej úrovne, aj tlače s celoštátnou pôsobnosťou. V novinách N. V. „Ž.“ dňa 04. 05. 2004 uverejnený článok pod názvom - „Usvedčí súd Z. z vraždy?“ s uverejnením fotografie obžalovaných z pojednávania. V tých istých novinách dňa 18. 05. 2004 na prvej strane článok s názvom - „Z. súd oslobodil“. V denníku S. dňa 16. 08. 2002 článok s názvom - „Prípad vraždy vo Z. z pred troch rokov vrátili prokurátorovi“. V denníku N. Č. dňa 27. 04. 2004 článok s názvom - „Polícii sa priznali, na súde to popreli“ - s uverejnením fotografie. V tom istom denníku dňa 14. 05. 2004 článok s názvom - „Nezabili ho!“.

Zákon č. 58/69 Zb. odškodnenie vo forme nemajetkovej ujmy neupravuje. Navrhovateľ sa nemôže domáhať priznania nemajetkovej ujmy nárokom vyplývajúcim z ochrany osobnosti podľa § 11 a nasledujúcich, najmä § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V prípade trestného konania, ktoré je vedené proti fyzickej osoby podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku sa jedná o zásah dovolený zákonom, a to ani vtedy ak bolo trestné stíhanie zastavené alebo bola osoba oslobodená spod obžaloby.

Ústava SR v článku 7 ods. 6 uvádza, že medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Podľa článku 17 ods. 1 Ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa článku 144 ods. 1 sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa článku VII. ods. 2 a 5 a zákonom.

Dohovor o ochrane ľudských práv a zásadných slobôd, v znení protokolov č. 3, 5 a 8, ktorý je uverejnený v Zbierke zákonov Slovenskej republiky ako oznámenie pod č. 209/1992 Zb. a pre predchodcu Slovenskej republiky (Českú a Slovenskú federatívnu republiku) nadobudol platnosť dňom 18. 03. 1992, podľa článku V. odsek 5 (upravuje právo na slobodu a bezpečnosť) každý, kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku, má nárok na odškodnenie.

V podobnom prípade zaujal právny názor Najvyšší súd SR (rozsudok 4Cdo/177/2005 zo dňa 31. 05. 2007), v ktorom odôvodnil súvislosť, že zodpovednosťou štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe podľa § 5 zákona č. 58/69 a nemajetkovou ujmou vyvolanou vo sfére osobnostných práv toho, na kom bola väzba vykonaná.

V odôvodnení rozsudku sa uvádza - trestné stíhanie a v rámci neho aj prípadný výkon väzby predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvolávajú i ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život a životný osud. Zasahujú do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti, preto sú spôsobilé, okrem porušenia práva na osobnú slobodu garantovaného článku 17 ods. 1 Ústavy SR, obmedziť alebo porušiť aj jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1 a 2 Ústavy SR. Je teda nepochybné, že trestné stíhanie, výkon väzby sú spôsobilé vyvolať vedľa vzniku materiálnej škody aj vznik nemateriálnej ujmy vo sfére osobnostných práv. Medzi prípady vadného pozbavenia osobnej slobody patria aj prípady, v ktorých sú splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe podľa § 5 zákona 58/69 Zb.. Tento záver vyplýva už len z toho, že zákon aj tieto prípady pozbavenia osobnej slobody sankcionuje zodpovednosťou štátu za škodu, ktorá nastala v príčinnej súvislosti s väzbou. Podľa ustanovení Občianskeho zákonníka (upravujúcich náhradu škody) sa nemateriálna ujma neodškodňuje s výnimkou bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia pri škode na zdraví a škody z niektorých trestných činov korupcie (od účinnosti zákona 526/2002 Z. z.). Správny je aj právny názor o nemožnosti priznania uplatneného nároku podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnostných práv a to pre neexistenciu neoprávneného zásahu ako základného predpokladu pre poskytnutie tejto ochrany, keď nebol preukázaný nesprávny úradný postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorý takýto zásah zakladal.

Z dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorý je podľa článku 154c ods. 1 Ústavy SR súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a teda má prednosť pred zákonom, ak zabezpečuje väčší rozsah ústavných práv a slobôd. Prednosť medzinárodnej zmluvy pred zákonom znamená ústavný príkaz adresovaný súdu aplikovať ex offo na daný prípad priamo relevantné ustanovenia medzinárodnej zmluvy, a to za predpokladu, že sú splnené všetky podmienky vyplývajúce z uvedeného ústavného článku.

Nárok na náhradu škody za predchádzajúce nezákonné pozbavenie osobnej slobody zaručuje nielen vnútroštátna úprava (v prejednávanej veci zákon 58/69 Zb.) vykonávajúci článok 46 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu, či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym ústavným postupom, ale aj článok V. ods. 5 dohovoru.

V zmysle citovaného článku každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť a každý kto bol obeťou zatknutia alebo zadržania v rozpore s ustanoveniami tohto článku má nárok na odškodnenie. Podmienkou práva na odškodnenie je porušenie niektorého ustanovenia článku V. odsek 1 až 4 dohovoru alebo že pozbavenie osobnej slobody je v rozpore s vnútroštátnym právom. Predpokladom nároku je vznik škody v príčinnej súvislosti s namietaným porušením článku V.

Ustanovenie § 5 zákona č. 58/69 Zb. zakladá zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe. Subjektami tejto zodpovednosti sú štát na jednej strane a na druhej strane ten, na kom bola väzba vykonaná. Podmienkami tejto zodpovednosti sú rozhodnutie o väzbe, škoda a príčinná súvislosť medzi nimi. Predpokladom zodpovednosti je skutočnosť, že voči tomu, na kom bola väzba vykonávaná, bolo trestné stíhanie zastavené alebo bol oslobodený spod obžaloby. Právo na náhradu škody však nemá ten, kto si väzbu zavinil sám, najmä tým, že sa pokusom o útek alebo iným svojím konaním dal príčinu na obavy, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia a ten, kto bol oslobodený spod obžaloby, alebo proti ktorému bolo trestné stíhanie zastavené iba preto, že nie je za trestný čin tresne zodpovedný, alebo že mu bola udelená milosť, prípadne že trestný čin bol amnestovaný. Z náhrady škody je vylúčená aj väzba nariadená v konaní o vydanie do cudziny. Uvedená úprava odškodňovania za väzbu sa tak vo viacerých ohľadoch líši od toho, čo vyžaduje článok V. odsek 5 dohovoru. Nárok na odškodnenie

sa priznáva, aj keď rozhodnutie o väzbe bolo zákonné, ak bolo trestné stíhanie zastavené alebo bol obvinený oslobodený spod obžaloby.

I keď článok V. odsek 5 Dohovoru zaručuje odškodnenie za pozbavenie osobnej slobody v prípadoch obdobných prípadom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom alebo nezákonným rozhodnutím možno použiť tento článok aj v prípadoch, v ktorých sú splnené podmienky zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe podľa zákona 58/69 Zb. Vzhľadom na vnútroštátnu úpravu, ktorá sankcionuje štát zodpovednosťou za škodu spôsobenú rozhodnutím o väzbe, treba aj tieto prípady považovať za prípady vadného pozbavenia osobnej slobody. Pretože Dohovor umožňuje v uvedenom článku odškodnenie aj nemateriálnej ujmy, má jeho aplikácia, pokiaľ ide o obsah pojmu škoda, prednosť pred vnútroštátnou úpravou.

Podobná právna úvaha je uvedená aj v právnickej literatúre Českej republiky uverejnené v publikácii Veľký komentár Občianskeho zákonníka I., II, autor prof. Švestka a kolektív - Nakladateľstvo C.H.BECK, 2008. V ňom sa uvádza: „ V rozhodnutí Ústavného súdu Českej republiky, sp. zn. IÚS/85/04 bolo vyslovené - bez ohľadu na to, akým spôsobom obsahom inštitútu náhrady škody pracuje domáci zákonodarca, judikatúra všeobecných súdov i súdu ústavného, prípadne domáca civilistická doktrína v oblasti vnútroštátnej aplikácie Dohovoru, treba vyjsť z pojmu náhrady škody tak, ako s ním operujú národné európske ústavné súdy a najvyššie súdy, z ktorých judikatúry vyrastá judikatúra ESLP. Pokiaľ ide špecificky o bežnú zodpovednosť štátu za obmedzenie osobnostnej slobody, a teda vzťah domáceho reliktného civilného práva a článku V. odsek 5 Dohovoru je situácia v jednotlivých európskych štátoch taká, že klasická dogmatika civilno-právnych inštitútov ustúpila priamemu pôsobeniu článku V. odsek 5 Dohovoru, ktorý je vykladaný národnými súdmi celkom autonómne. Tento svoj postoj Ústavný súd odôvodňuje i judikatúrou ESLP, ktorý trvale judikuje, že inštitúty Dohovoru môžu mať celkom autonómny obsah a rozsah nezávislý na ich právnej kvalifikácii vyplývajúcej z vnútroštátneho práva.“

Z vyššie citovaných dôvodov súd priznáva navrhovateľovi nemajetkovú ujmu vyčísliteľnú v peniazoch.

Pri úvahe o výške nemajetkovej ujmy vychádzal súd z takej sumy, ako bola priznaná v podobných veciach (vec Okresného súdu Banská Bystrica 8C/181/2004 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 15Co/6/2006, vec 7C/178/2005-553 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici 12Co/5/2009-610). Táto výška je 33 193,92 Eur (1 000 000,-- Sk).

Navrhovateľ sa z plnenia nemajetkovej ujmy domáha priznania úroku z omeškania s odôvodnením podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vo výške podľa Nariadenia vlády č. 87/95 Z.z.. Právo požadovať vedľa plnenia úroky z omeškania má podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka veriteľ voči dlžníkovi, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, ak nie je podľa Občianskeho zákonníka dlžník povinný platiť poplatok z omeškania. Zákon teda právo na úroky z omeškania spája len so záväzkovými právnymi vzťahmi, ktorých veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť plniť záväzok. Právo na plnenie nemajetkovej ujmy preto nie je právom veriteľa na plnenie od dlžníka podľa ustanovenia § 488 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka a uspokojenie tohto práva nie je plnením peňažného dlhu v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Z tohto dôvodu v tejto časti súd návrh zamieta.

Konanie o návrhu navrhovateľa je vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 1 písm.k) zákona 71/92 Zb. a noviel o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis za registra trestov.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 3 OSP tak, že navrhovateľovi priznal náhradu trov konania, aj keď bol čiastočne neúspešný. Výška priznaného plnenia bola odvislá od presnosti výpočtu a pri nemajetkovej ujme závisela od úvahy súdu. Predmetom hodnoty pre určenie tarifnej hodnoty pri náhrade trov právneho zastúpenia navrhovateľa podľa Vyhlášky 655/2004 Z. z. a noviel o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb je priznaná výška škody 3 647,82 Eur (pozostáva z náhrady škody za trovy trestnej obhajoby 1 441,35 Eur a stratu na zárobku 2 206,47

Eur). Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 potom činí 131,13 Eur (41,49 Eur + 89,64 Eur). Z nemajetkovej ujmy sa odmena vypočíta podľa § 11 ods. 1 písm.a) vo výške 1/13-tiny výpočtového základu, čo v roku 2009 predstavuje sumu 53,49 Eur. Súd vychádzal z právneho názoru vysloveného VS Praha - PR 19095 č.3, kde je vyslovené: „Hodnota veci nie je výška navrhovateľom požadovanej nemateriálnej ujmy v peniazoch, to je len jeden prípustný z prostriedkov ochrany pre prípad neoprávneného zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Právo na ochranu osobnosti je hodnota, u ktorej je pojmové vylúčené jej vyjadrenie v peniazoch“. Tento právny názor možno analogicky použiť aj pre nemajetkovú ujmu odškodnenia rozhodnutia za väzbu. Pretože výška nemajetkovej ujmy je vždy na posúdení súdu. Potom súčet tarifnej odmeny za priznané plnenie celkove činí 131,13 Eur + 53,49 Eur = 184,62 Eur, čo je odmena za jeden úkon právnej služby. Ku každému úkonu právnej služby prináleží režijný paušál vo výške 6,95 Eur podľa § 16 ods. 3 vyhlášky. Právny zástupca navrhovateľa preukázal, že je platiteľom DPH, preto podľa § 18 ods. 3 mu prináleží DPH vo výške 19 %.

Súd priznáva náhradu trov právneho zastúpenia navrhovateľa vychádzajúc zo splnomocnenia, ktoré navrhovateľ dal svojmu právnemu zástupcovi dňa 30. 04. 2009 (v spise plná moc č. l. 5) za tieto úkony: príprava a prevzatie, podanie návrhu na súd, podanie k vyjadreniu odporcu, účasť na pojednávaní 16. 06. 2009 a na pojednávaní 17. 09. 2009. Odmena za zastupovanie potom predstavuje 184,62 Eur x 5 úkonov = 923,10 Eur, režijný paušál 6,95 Eur x 5 úkonov = 34,75 Eur a ďalej náhrada cestovných trov právneho zástupcu navrhovateľa podľa § 15 písm.a) vyhlášky za použitia osobného motorového vozidla A. Q., ev. č. Z. XXX B. pri spotrebe 9,5 l nafty na 100 km a cene pohonnej hmoty 1,053 Eur na liter. Podľa Zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách podľa § 7 prináleží základná náhrada za kilometer jazdy podľa opatrenia 632/2008 Z. z. vo výške 0,183 Eur. Táto predstavuje 2 x 21 km za jedno pojednávanie x 2 pojednávania = 84 kilometrov, čiže 84 x 0,183 Eur = 15,372 Eur a ďalej náhrada za cenu pohonnej hmoty 9,5 litra na 100 kilometrov pri 86 kilometroch a cene pohonnej hmoty 1,053 Eur potom vychádza na 8,429 Eur. Súčtom základná náhrada 15,37 Eur a cena za spotrebovanú pohonnú hmotu 8,42 Eur predstavuje súčet 23,80 Eur.

DPH 19 % podľa zákona 222/2004 Z. z. potom činí zo súčtu odmeny 923,10 Eur a z režijného paušálu 34,75 Eur a cestovných náhrad 23,80 Eur, spolu 981,65 Eur, z toho 19 % = 186,51 Eur.

Celkovo trovy právneho zastúpenia navrhovateľa potom tvoria súčet odmeny 923,10 Eur, režijného paušálu 34,75 Eur, cestovných náhrad 23,80 Eur a DPH 186,51 Eur, spolu 1 168,16 Eur. Iné trovy navrhovateľ nežiadal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia

jeho písomného vyhotovenia, písomne vo vyhotovení dvojmo na tunajší súd.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému

rozsudku smeruje, kto ho robí - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu

odvolateľ napáda rozsudok, v čom je rozsudok alebo postup okresného súdu

nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť),

uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak

súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa. (§ 205 ods. 1 OSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci

samej možno odôvodniť len tým, že:

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá právoplatné a vykonateľné

rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa Zákona č.

233/95 Z. z. a noviel - Exekučný poriadok.